

Utcanevek

Időpont: 1956. október 25.

Helyszín: Győr, a Győri Írócsoport ülése

Kritikus a helyzet. Szigethy Attila átveszi a Győr városában megalakítandó Ideiglenes Nemzeti Tanács vezetését. Miért pont ő? Jó kapcsolata van Kádár Jánossal és Nagy Imrével. Hosszas mérlegelés után Szigethy Attila, aki ekkor még országgyűlési képviselő is volt, a kérést elfogadta, és másnap már a Városházára ment a Nemzeti Tanácsban működni akaró személyekkel, hogy megbeszéljék a Nemzeti Tanács kihirdetésre váró programját.

Helyszín: Mosonmagyaróvár, határőrlaktanya

Sortűz a forradalmat éltető békés tömegre. Tihanyi Árpád tanár úr egyike volt azoknak, akik a Nemzeti Tanács képviselőjeként Mosonmagyaróvárra siettek az eset kivizsgálására és az indulatok lecsillapítására. Határozott fellépésével jelentős szerepe volt abban, hogy a tanácsháza előtti tüntetésnek nem volt halálos áldozata.

Azt hiszem, nem vagyok egyedül, ha azt mondom: rossz a névmemóriám. Sőt, talán nem is olyan szégyellnivaló, ha az embernek nehézségei akadnak a nevek felidézése terén, hiszen számos statisztika is azt támasztja alá, hogy amikor először találkozunk valakivel, a bemutatkozás után legkevésbé az illető nevére emlékszünk. Sokkal nagyobb nyomot hagy bennünk az új ismerős kézfogása, mimikája, arcvonásai, öltözete, beszédsílusa – egyszóval a külsőségek. Sajnos ez a tulajdonság a történelemtanulást sem könnyíti meg.

Simonyi-Semadam Sándor, Friedrich István, Gustav Stresemann? Nyikita Szergejevics Hruscsov, Klebelsberg Kuno? Bizony manapság sok híres ember nevét kell megjegyezniük a diákoknak, ami nem mindig megy könnyen. Mentségünkre legyen mondva, sokszor nem igazán tudjuk mihez kötni őket. Kopasz, ritkás hajú? Csúnyán néz a fényképeken? Majdnem mindig igaz. S még ha meg is jelennek a történelemórán kívül, a mindennapi életünkben, akkor sem szentelünk időt arra, hogy elgondolkozzunk, mivel érdemelték ki, hogy utcákat, tereket, hidakat nevezzen el róluk az utókor. Szinte nap mint nap kimondjuk, használjuk ezeket a neveket, de talán ha kicsit a dolgok mögé néznénk, elképedve tapasztalnánk, hogy nekik is lehetett izgalmas életük, problémáik, kedvenc ételük. Tudtátok, hogy Áchim Andrást már-már „új Dózsa”-ként emlegették, amikor hirtelen, 40 éves korában kioltották az életét? Vagy hogy Baross Gábort „vasminiszternek” is nevezték, és hogy értekezletei előtt a résztvevők külön megbeszéléseket tartottak azért, hogy ne a miniszter előtt derüljenek ki a figyelmenlenségek és a hibák? Bisinger József pedig egy nagyon szorgalmas üvegesmester volt, aki élete során támogatta a szegényeket és árvákat, ráadásul a halálát megelőző napon úgy végrendelkezett, hogy vagyonából egy alapítványt hozzanak létre. És a névsor végtelen...

Az idei 1956-os kollégiumi megemlékezés rendhagyó módon zajlott le. Az 1956-os mártír Tihanyi Árpád fiával, Tihanyi Lászlóval volt lehetőségünk találkozni. Saját szavaival mesélte el az '56-os győri eseményeket, melyeket szinte szájtátva hallgattunk. A Tihanyi Árpád által a kivégzése előtt megírt búcsúlevelél titokzatos és kalandos történetét is megismerhettük, melyet egy kabát gallérjába varrva találtak meg a kivégzés után. Ildikó néni irányító kérdéseire adott válaszaiból egy olyan szemszögből láttatta velünk az akkori kor hangulatát, illetve a fennálló körülményeket, melyet egyetlen történelemóra sem szárnyalhatott volna túl.

Bármilyen furcsán is hangzik, de sokszor hihetetlen számunkra, és csak nehezen tudjuk elképzelni, hogy a történelem nagy nevei mögött olyan emberek álltak, akiknek ugyanúgy voltak érzéseik, lelki válságaik, mint nekünk magunknak. S talán ha legközelebb meghalljuk a buszon, ahogy a hangszóró zümmögi: *Tihanyi Árpád út, kórház*, akkor nemcsak egy üres arc jelenik meg lelki szemeink előtt, hanem egy ember, aki sohasem adta fel az elveit, és meghalt a hazáért.